

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

Pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău (faza a II-a a implementării proiectului „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova”)

În temeiul art.5 alin. (1) lit. e) și alin. (3), art.6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău (faza a II-a a implementării proiectului „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova”).

Prim-ministru

PAVEL FILIP

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău (faza a II-a a implementării proiectului „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova”)

În temeiul art. 5 alin. (1) lit. e) și alin. (3), art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu modificările ulterioare,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. – Se declară de utilitate publică de interes național lucrările de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău.

Articolul 2. – Obiecte ale exproprierii (inclusiv temporar, pe perioada de construcție a obiectivului specificat la art.1 al prezentei legi) sînt bunurile imobile (terenuri) proprietate privată și proprietate a unităților administrativ-teritoriale, situate în intravilanul mun. Chișinău și extravilanul următoarelor localități: comunele Tohatin, Stăuceni, Grătiești și satul Ghidighici – municipiul Chișinău, satele Sireți, Roșcani, Negrești, Căpriană, Vorniceni și comunele Rădeni, Ghelăuza, Pănășești – raionul Strășeni, comuna Tuzara, satele Pitușca, Nișcani, Temeleuți, Peticeni, Vălcineț, Sadova și orașul Călărași – raionul Călărași, satul Milești din raionul Nisporeni, comunele Alexeevca, Pîrlița, Todirești și satul Rădenii Vechi – raionul Ungheni.

Articolul 3. – Guvernul va lua, în numele statului, măsurile necesare pentru exproprierea bunurilor imobile situate pe amplasamentul lucrărilor de utilitate publică de interes național, identificate potrivit documentației de proiect, elaborată în conformitate cu legislația în vigoare. Despăgubirile pentru bunurile imobile expropriate se vor efectua din contul contribuției Guvernului pentru implementarea proiectelor finanțate de către donatorii externi.

Articolul 4. – La data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi sistate orice tranzacții cu terenurile preconizate pentru expropriere și construcțiile amplasate pe acestea cu excepția cele privind transmiterea respectivelor imobile în proprietatea statului.

Articolul 5. – Prin derogare de la prevederile art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155-158,

art. 549), cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor va elibera certificatul de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni – Chișinău, fără acordul autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție. Procedura de expropriere va fi efectuată în conformitate cu prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 448-XIV din 8 iulie 1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu modificările ulterioare.

Președintele Parlamentului

Notă informativă

la proiectul de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni - Chișinău (Faza II a implementării proiectului „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova”)

În contextul strategiei energetice a Republicii Moldova aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.102 din 05.02.2013, România și Republica Moldova la data de 11.06.2013 au semnat Memorandumul de înțelegere pentru dezvoltarea și construcția unui interconector (pe segmentul Iași-Ungheni) între sistemele de transmisie a gazelor naturale din cele două țări și a unei stații de comprimare gaze pe teritoriul României. Lucrările de construcție a conductei de interconectare au început în august 2013 și au fost finalizate în 2015.

În vederea asigurării securității aprovizionării cu energie a Republicii Moldova, precum și pentru a beneficia din plin de posibilitățile gazoductului Iași-Ungheni, Ministerul Economiei a decis prelungirea conductei pe segmentul Ungheni – Chișinău.

Interconectarea sistemelor naționale de transport gaze naturale prin intermediul unui gazoduct magistral, precum și extinderea planificată a acestuia spre Chișinău, constituie un obiectiv strategic, atât pentru România cât și pentru Republica Moldova, care va contribui la consolidarea securității energetice a ambelor țări, prin diversificarea surselor de furnizare a gazelor naturale. În același context, proiectul respectiv va contribui la eficientizarea conexiunii de transport gaze naționale cu sistemul de transport gaze din regiunea Sud-Est a Uniunii Europene, prin conectarea la sursa alternativă de gaze naturale a mun. Chișinău, cea mai mare zonă de consum de gaze din țară. Necesitatea promovării proiectului vizat rezultă din prevederile Reglementării (UE) nr.994/2010 din 20 octombrie 2010 cu privire la măsurile pentru garantarea securității aprovizionării cu gaze naturale, care prevede interconectarea sistemelor de transport al gazelor naturale din țările membre ale Uniunii Europene cu sistemele similare din țările vecine.

Construcția gazoductului „Ungheni-Chișinău” se va realiza în conformitate cu Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.958 din 21 august 2007, Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.102 din 05.02.2013, Programul Național de Gazificare al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1643 din 19 decembrie 2002, precum și în conformitate cu Memorandumul de înțelegere semnat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova din data de 21.05.2015, privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din România și Republica Moldova.

Menționăm că, conform traseului examinat în cadrul Studiului de Fezabilitate, porțiunea conductei de gaze și a obiectivelor aferente va avea o lungime de cca 120 km. Conducta va fi amplasată în intravilanul or. Chișinău și extravilanul următoarelor localități: comunele: Tohatin, Stăuceni, Grătiești și satul Ghidighici – municipiul Chișinău, satele: Sireți, Roșcani, Negrești, Căpriana, Vorniceni și comunele: Rădeni, Ghelăuza, Pânășești – raionul Strășeni, comuna Tuzara, satele: Pitușca, Nișcani, Temeleuți, Peticeni, Vălcineț, Sadova și orașul Călărași – raionul Călărași, satul Milești din raionul Nisporeni, satele: Rădenii Vechi, Alexeevca, Pîrlița, Todirești – raionul Ungheni.

Avînd drept bază opțiunea traseului 1b examinată în cadrul Studiului de fezabilitate, Ministerul Economiei în calitate de beneficiar a proiectului, va demara, din numele statului procedura de achiziție a terenurilor care vor fi traversate de gazoduct. Conform primelor estimări efectuate în cadrul Studiului de Fezabilitate, costul de achiziție a terenurilor respective și cheltuielile de despăgubire a proprietarilor de teren afectați de lucrările de construcție a conductei vor fi de cca 600 mii euro, iar realizarea lucrărilor de proiectare și construcție a gazoductului „Ungheni-Chișinău” vor fi finanțate din împrumuturile acordate Guvernului RM din partea BERD, BEI, a unui grant acordat de UE, precum și din contribuția Guvernului RM.

Dat fiind faptul că proiectul actului legislativ nu va influența în nici un mod desfășurarea activității agenților economici din republica Moldova, acesta, nu necesită o analiză de impact.

De asemenea, realizarea proiectului nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător, astfel decăzând necesitatea examinării acestuia de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, conform Legii nr.235-XVI din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Remarcăm că, în conformitate cu prevederile art. 7 din Legea nr.488-XIV privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică și Regulamentului privind modul de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice a obiectului exproprierii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.660 din 15 iunie 2006, la data de 24.01.2017, precum și în baza Hotărârii Guvernului nr.1393 din 22.12.2016 privind instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni–Chișinău, în cadrul Ministerului Economiei a fost organizată ședința Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național, unde au fost examinate argumentele și materialele justificative pentru conferirea statutului de obiect de importanță națională a proiectului „Conducta de transport gaze pe direcția Ungheni–Chișinău (Faza II a implementării proiectului „Conducta de interconectare a sistemului de transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Republica Moldova”). În cadrul ședinței, comisia de cercetare a votat în unanimitate pentru conferirea statutului de utilitate publică de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze pe direcția Ungheni–Chișinău.

Suplimentar reliefăm că, cadrul legal al UE în domeniul gazelor naturale, inclusiv al României reglementează o procedură specială de legiferare a proiectelor de importanță națională în domeniul gazelor naturale. În acest aspect, a fost prezentată Legea română nr. 185 din 20 octombrie 2016 privind unele măsuri necesare pentru implementarea proiectelor de importanță națională în domeniul gazelor naturale, care facilitează procedura construcției obiectelor de importanță națională în domeniul gazelor naturale, precum și procedura obținerii/elaborării documentației de proiect.

În această ordine de idei, legislația Republicii Moldova stabilește un cadru juridic general în domeniu: Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică, nr.488-XVI din 08.07.1999, Legea nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Acest fapt constituie un impediment în promovarea proiectelor de importanță națională care implică un suport financiar și organizațional extern și care impun, prin urmare, cerințe și exigențe de racordare la practicile internaționale în domeniu.

Astfel, în conformitate cu practica internațională în domeniul gazelor naturale, urmare angajamentelor asumate de Guvernul Republicii Moldova în vederea realizării proiectului „Construcția Conduței magistrale de transport Gaze pe direcția Ungheni-Chișinău (Acordul de împrumut între Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Construcția Conduței de transport Gaze pe direcția Ungheni-Chișinău, semnat la Chișinău, 19.12.2016; Memorandumul de înțelegere semnat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova din data de 21.05.2015, privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din România și Republica Moldova etc., proiectul de lege prevede o clauză specială, derogatorie, care are ca obiectiv facilitarea procedurii de obținere a certificatului de urbanism, prin excluderea din lista actelor care urmează a fi depuse de solicitant pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare a acordului autentificat notarial al coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatării obiectului construit.

Specificăm că norma reglementată la art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr.163 din 09.07.2010 determină o formalitate contradictorie și de încălcare juridică dat fiind că Legea nr. 488 din 08.07.1999 stabilește o procedură specială de expropriere pentru lucrările de utilitate publică de importanță națională, stabilind în acest sens garanțiile necesare, fără a afecta într-o careva măsură plata despăgubirilor pentru coproprietarii imobilelor:

- actul de declarare a utilității publice de interes național și de interes local se aduce la cunoștință publică prin afișare la sediul consiliului local în a cărui rază este situat obiectul exproprierii și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
- după declararea utilității publice, expropriatorul va executa acțiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice, fapt care

va stabili începutul negocierilor de expropriere, și respectiv modalitatea exproprierii (amiabilă sau prin intermediul instanței de judecată competente).

- expropriatul poate face întâmpinare împotriva propunerii de expropriere. Întâmpinarea este actul prin care expropriatul înaintează exigențele proprii privind condițiile exproprierii. Ea se depune, în termen de 45 de zile de la primirea notificării, la organul care a făcut propunerea de expropriere.

În concluzie, actele legislative menționate determină acordul dublat al coproprietarilor/potențialilor coproprietari a căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatării obiectului construit, odată, pentru obținerea certificatului de urbanism, conform prevederilor Legii nr. 163/ 09.07.2010 și ulterior, pentru realizarea procedurii de expropriere, conform prevederilor Legii nr. 488/08.07.1999.

Astfel, norma derogatorie reglementată la art. 5 din proiectul de lege, nu afectează nivelul de transparență și flexibilitate legislativă cu referire la dreptul de proprietate privată al cetățenilor, ori Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică reflectă pe deplin garanțiile de care beneficiază proprietarii obiectului exproprierii.

Mai mult, Organizațiile financiare donatoare manifestă un interes deosebit în aspectul protecției drepturilor omului, angajând specialiști care vor supraveghea procedura de expropriere și nivelul de satisfacție al cetățenilor în acest sens.

Proiectul este supus dezbaterilor publice, fiind plasat pe pagina web a ministerului www.mec.gov.md la compartimentul Transparența / Anunțuri de proiecte și consultări publice.

Viceprim-ministru,
ministru

Octavian CALMÎC